

PÔDOHOSPODÁRSKA

87. ROČNÍK
ŘÍJEN 2024

TÝM

生活如此

edi to rial

Michal Petřík
editor

Podzim se blíží ke své polovině. Do příchodu zimy zbývá sice ještě několik týdnů, ale už teď probíhají přípravy na to, až půjde do tuhého. Ne, teď nemluvíme o žácích, kteří by se měli připravovat na pololetní zkoušky, ale o přírodě.

Všichni známe tu barevnou krásu podzimu, kdy listnaté stromy opouští zelená barva a mění se do žlutého, oranžového a červeného odstínu. K tomuhle procesu samozřejmě nedochází jen pro radost malířů a fotografů, ale je to součást životní strategie stromu. Zelené barvivo je rozloženo a jeho složky - cukry, aminokyseliny a jiné organické látky se postupně stěhují z listů do kořene a v listu zůstávají ostatní barviva - různé karoteny apod., která v létě nevidíme. List si tak uchová živiny do příštího roku a zbaví se listové plochy, která by v zimě zmrzla.

Jedná se o proces na první pohled složitý, ale zároveň geniální a efektivní, který vznikl bez přičinění člověka. A takových procesů jsou na planetě tisíce. Je až neuvěřitelné, jak do sebe vše zapadá. Ať se v přírodě podíváme kamkoli vidíme dokonalost. Zemědělci, lesníci a zahradníci jsou s touto dokonalostí v každodenním kontaktu. Vy, žáci těchto oborů máte privilegium, že vás škola naučí porozumět těmto přírodním systémům a procesům a zároveň vás naučí vyvarovat se tomu špatnému, co by mohlo kousek po kousku tento systém rozvrátit. Protože i když evoluci trvalo miliardy let vytvořit zázrak, který vidíme kolem sebe, tak člověku by se mohl podařit opak během zlomku času. Tak nejen teď, během podzimu, čerpejte vědomosti, které se vám budou skvěle hodit, až půjde do tuhého.

říjen 2024 +obsah

04

FAKTA

Odlehčená a nenáročná minutka na rozjezd. Zajímavé informace, které z vás udělají malou, ale opravdu malou chodící encyklopedii.

06

ROZHOVOR

Tady jste správně, to je náš nový slogan a důkazem, že jste na zemědělce správně, jsou úspěšní absolventi, které baví jejich práce. Pojdme se podívat za jedním z nich.

12

ANGLIČTINA

Objevujeme zeměděství po celém světě. Tentokrát se podíváme, proč mají v různých zemích prázdniny. Využijte náš text ke zlepšení v angličtině.

14

CESTOVÁNÍ

Jedeme na další výlet! Tentokrát nás čeká cesta na malebnou zříceninu hradu Helfenburki.

22

AKTIVITY ŠKOL

V těchto měsících vás pravidelně seznamujeme s tím, jak školy zvládají aktuální situaci. V tomto čísle se podíváme hned do několika škol..

2/87

vydává

Ústav zemědělské ekonomiky a informací,
Mánesova 1453/75
120 00, Praha 2

editor

Michal Petřík

e-mail

petrik.michal@uzei.cz

telefon

+420 222 000 381

spolupracuje
s Agroinstitutem Nitra,
Akademická 4,
949 01 Nitra

design

Ginger & Fred

www

zemedelskaskola.cz

20

KALENDÁŘ

Jaro to je jedna akce za druhou. Ty nejzajímavější najdete v našem kalendáři.

32

ZEMĚDĚJSTVÍ

Nové informace pro odborníky na svých místech a především na místech vzdělávacích a vědeckých.

DIVOCÍ KONĚ SE PROHÁNĚJÍ OD AŠE PO ZNOJMO

Před deseti lety byla přirozená pastva velkých kopytníků v České republice prakticky neznámým pojmem. Dnes pomáhá obnovovat přírodu a biologickou rozmanitost na patnácti místech v celé České republice. „Velcí kopytníci dokáží během pouhých několika let obnovit silně degradovanou lokalitu a vrátit jí ztracenou pestrost. Navíc jde o nákladově úsporné řešení, které šetří finanční prostředky veřejným institucím i soukromým vlastníkům,“ uvedl Dalibor Dostál, ředitel ochrannářské společnosti Česká krajina, která ve spolupráci s vědci s přirozenou pastvou velkých býložravců v tuzemsku začala. Zájem o zakládání rezervací tak mají města, kraje, malé obce, národní parky, soukromí vlastníci pozemků, zemědělci i neziskové organizace. Rezervace velkých kopytníků se tak nacházejí od nejzápadnější části České republiky, kde loni vznikla u obce Krásná nedaleko Aše, až po Národní park Podyjí u Znojma. „Nejvíce rezervací se nachází v Jihočeském a Plzeňském kraji, každý z nich hostí po třech rezervacích a připravují se další,“ doplnil Dalibor Dostál. „Celková rozloha pastevních rezervací v České republice dosahuje 769 hektarů. Řada rezervací má přitom potenciál dalšího růstu a jejich současná rozloha je spíše startovací. Zkušenosti s přirozenou pastvou v našich podmínkách ukazují, že pastevní rezervace nejlépe fungují, když se jejich rozloha alespoň blíží 100 hektarům. V tomto mají tuzemské pastevní rezervace velkou rezervu,“ upozornil Miloslav Jirků z Biologického centra Akademie věd České republiky. Více než 100 hektarů mají v současné době pastviny jediné tuzemské pastevní rezervace v bývalém vojenském prostoru Milovice. Přes 50 hektarů pak mají rezervace v Kozmířích u Opavy a v Rokycanech. Nejmenší je zatím rezervace Mníšské louky u České Lípy, kde se počítá s dalším rozšiřováním nad současných 5 hektarů.

OSTROV

NOVÉ UČEBNY ROSTOU JAKOU HOUBY

Liberecký kraj plánuje v areálu Střední školy hospodářské a lesnické ve Frýdlantu výstavbu pavilonu pro lesnické obory. Náklady na projekt odhaduje kraj na 60 milionů korun, pro obory lesní mechanizátor a zpracovatel dřeva by měl pavilon sloužit už za dva roky. V severní části areálu školy v Bělíkově ulici má podle něj stát jednopodlažní hala, která bude sloužit praktické výuce na dřevoobráběcích strojích a jejich údržbě. Druhá část budovy bude dvoupodlažní s hygienickým zázemím, šatnami a technickou místností, a také dvěma dílnami. V jižní části areálu budou jednopodlažní sklad dřeva a přístřešek pro automobilovou techniku a zpevněná plocha. Novinky se samozřejmě plánují i na dalších školách. Například zahradnická škola v Děčíně - Libverdě představuje půdní prostory na čtyři nové učebny.

VÍTE, ŽE...

Památka zesnulých neboli Dušičky mají svůj původ v keltské tradici? Keltové v noci z 31. října na 1. listopadu slavili konec roku, svátek Samhain. Věřili, že během této noci mizí hranice mezi světem živých a mrtvých – mrtví se vracejí na zem a živí mohou zavítat do podsvětí. Vyráběli lampy z vydlabané kořenové zeleniny, kterými zesnulým svítili na cestu, aby nebloudili. Zároveň věřili, že světlo odhání ty duchy, kteří jsou zlí.

Když mluvíme o tomto svátku, tak dušičky úzce souvisí i se zahradnickými školami. Mnoho z nich vyrábí dušičkové zboží. Dílny plné sušin, smrkových větviček, slaměných základů pro věnce. Tak teď vypadá například praxe studentů střední školy v Kopidlně.

COOLTURA

Život a dílo nejvýraznějšího spisovatele Šumavy ve zcela novém kontextu představuje nová, putovní výstava v Knihovně Antonína Švehly. U příležitosti stého výročí úmrtí „básníka Šumavy“ Karla Klostermanna (1848–1923) připravili Veronika Faktorová z Ústavu české literatury AV ČR a Michal Hořejší z Filozofické fakulty UK putovní výstavu s titulem Karel Klostermann a zrod Šumavy. Záměrem autorů je po více než sto letech ukázat spisovatele ve zcela novém kontextu. Expozice na základě dosud nezohledněných archivních pramenů vypráví příběh autora, který byl součástí nejen expandujícího knižního trhu konce 19. století, ale také prudkého rozvoje šumavského turismu. Výstava tak Karla Klostermanna uchopuje nikoli jako svědka zániku „staré Šumavy“, nýbrž jako klíčového hráče, který jako záruka místní paměti slouží dosud. Putovní panelová výstava Karel Klostermann a zrod Šumavy připomíná sto let od spisovatelova úmrtí. V Knihovně Antonína Švehly se uskuteční jedna z posledních zastávek výstavy. Ve studovně knihovny bude výstava umístěna od 4. 11. do 30. 11. 2024.

ZAJÍMAWÉWÉWÉ

Rubrika ZAJÍMAWÉWÉWÉ v každém čísle přináší zajímavé novinky z internetu či tipy na stránky, které se vyplatí navštívit či rovnou dlouhodobě sledovat. Tentokrát nám padl do oka jeden opravu zajímavwwý YouTube kanál. Jedná se o profil Ústavu zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI). Posláním ÚZEI je úsilí o zlepšení kvality života podnikatelů, komunit a lidí reagujících se v rámci rurálního prostoru prostřednictvím poskytování vysoce kvalitního servisu v oblasti analytické, vědecko-výzkumné, expertní, informační, vzdělávací a poradenské. Dále je to proaktivní účast na přípravách podkladů pro rozhodování MZe směrem k agrárnímu sektoru, rozvoji venkova, přírodním zdrojům, komunitám a lidem realizujícím se v rámci agrokomplexu, a to zejména prostřednictvím objektivních ekonomických analýz, vědecko-výzkumné, publikační, vzdělávací, poradenské a informační činnosti. Na YouTube kanále se tedy objevují záznamy z webinářů a akcí, které jsou důležité pro každého zájemce o naše zemědělství. Mrkněte tedy na youtube.com/@uzei_cz a samozřejmě dejte odběr :)

VÍCE ZPRÁV ZE ZEMĚDĚLSKÝCH OBORŮ NAJDETE NA NOVÉM PORTÁLU WWW.AGRONAVIGATOR.CZ

DAL JSEM PŘEDNOST LESU

TEXT | FOTO MICHAL PETŘÍK

BAVÍ VÁS POBYT V PŘÍRODĚ? MÁTE Kladný vztah ke zvířatům? Zajímáte se o životní prostředí? Láká vás moderní technika a pracujete rádi s novými technologiemi? Důvodů, proč si vybrat zemědělský obor je celá řada. Přinášíme proto seriál rozhovorů se žáky a absolventy středních zemědělských a lesnických škol, kteří se s námi podělí nejen o to, proč si vybrali svůj obor, ale také o spoustu dalších informací ze života na „zemědělce“ nebo „lesárně“. V tomto čísle se vydáváme za Viktorem, absolventem střední školy gastronomie, hotelnictví a lesnictví Bzenec a oboru mechanizace zemědělství a lesního hospodářství.

*PŘÍBĚH

Viktor, dnes již úspěšný adjunkt, původně toužil po kariéře v oblasti zdravotnictví, ale osudová setkání s přírodou ho přivedla na jinou cestu. „Tento obor jsem si vybral v podstatě díky náhodě, chtěl jsem dělat zdravotnického záchranáře, jednoho dne jsem se ale byl podívat na lesnické akci v oboře a příroda mě zhlákala vybrat si obor právě v lesnickém odvětví.“

Místo zdravotnické školy tak zvolil studium oboru Mechanizace zemědělství a lesního hospodářství a ponořil se do studia lesního hospodářství. Asi málokoho překvapí, že na studiu ho nejvíce bavil čas strávený v lese,

to znamená praxe a odborné předměty. „Studium na lesnické škole bylo pro mě nejen o získání teoretických znalostí, ale především o poznání praktické stránky důležitosti péče o naše lesy a přírodu,“ říká Viktor.

Po zakončení studia se ihned vrhl na uplatnění svých znalostí a vášně pro lesnictví v praktické činnosti. Nastoupil jako adjunkt na polesí Bučín. Nejvíce času tak tráví v srdci rozlehlých lesů jihovýchodně od Brna. Pestrým porostům tam mimochodem kraluje 38 metrů vysoký a 160 let starý majestátní buk.

(08)

*PŘÍBĚH

Viktorova pracovní činnost zahrnuje monitorování stavu lesů, plánování lesnických zásahů a obnovu porostů po kalamitě a těžbě starých porostů. „Je to zajímavá a odpovědná práce, která mě naplňuje pocitem, že dělám něco pro budoucnost naší přírody, což teď po kůrovcové kalamitě platí dvojnásobně,“ dodává Viktor.

Atributy pracovního uplatnění, které si vysnil, se mu splnily. Nejvíce se těšil na fungující kolektiv. „Jsme dobrá parta, celý náš lesní úsek je krásný, k tomu pracuji s moderními technologiemi. Nemůžu si tedy stěžovat, splnilo se mi vše, co jsem očekával,“ hodnotí Viktor.

Lesnictví je obor, který nabízí širokou škálu možností pro kariérní růst a rozvoj. Absolventi lesnických oborů se uplatní při správě a hospodářském využívání lesa, ve státní správě, v samostatné podnikatelské činnosti pro lesní hospodářství, v myslivosti, případně i v prodeji dříví a v dřevařské prvovýrobě, a to jako lesní technici, odborní poradci, prodejci techniky pro lesní hospodářství, pracovníci státní správy na úseku lesnictví, myslivosti, ochrany přírody, v agenturách ochrany přírody, v chráněných krajinných oblastech a národních parcích. Samozřejmostí je i možnost samostatného podnikání. Absolventi mohou pokračovat ve studiu na vyšších odborných školách nebo vysokých školách, a to zejména lesnického, případně

(09)

přírodovědného a ekologického zaměření.

Viktorův příběh je skvělou inspirací pro mladé následovníky, kteří touží po kariéře v oblasti lesnictví. Vášně a oddanost k práci lesníka dokazují, že spojení lásky k přírodě a odborných znalostí může vést k naplněné a smysluplné profesní dráze.

„I když jsem měl v určité části života jiné plány, jsem vděčný, že jsem naslouchal volání přírody. Práce v lese mi dává smysl,“ říká s úsměvem Viktor.

**DÍKY MOC ZA ROHOVOR A PŘEJI
HODNĚ ŠTĚSTÍ
V LESNICKÉ KARIÉŘE :)**

**SLEDUJ ÚSPĚŠNÉ
ABSOLVENTY**

Zaujal tě Viktorův
příběh?

Jeho nejen pracovní
osudy můžeš sledovat na
jeho instagramu.

[instagram.com/
czech_forest_sportsman](https://www.instagram.com/czech_forest_sportsman)

Chcete nám pomoci se sběrem dat a ještě si přivydělat?

O co jde?

Sběr dat ze zemědělských podniků do našeho
on-line dotazníku.

Co za to?

Zajímavá finanční odměna!

Kdo jsme?

Zemědělská účetní datová síť FADN, Ústav zemědělské ekonomiky a in-
formací.

Proškolíme a vše vysvětlíme osobně nebo on-line formou.

Máte zájem? Chcete vědět více?

**Zavolejte na číslo 222 000 348 nebo 724 571 976 nebo napište na e-mail:
machackova.jana@uzei.cz**

WILD HORSES

TEXT RED

Europe is a continent of rich cultural diversity and historical depth, and this diversity is vividly reflected in how different countries structure their school summer holidays. From the sun-drenched beaches of Spain to the serene mid-night sun in Finland, each nation has its own approach to this much-anticipated break from the academic year. In this article, we explore the school summer holiday traditions across various European countries, highlighting how each culture celebrates and makes the most of this special time.

Factors Influencing School Holidays are:

Climate: In northern Europe, longer summer breaks coincide with the best weather, while southern Europe's hot summers often lead to extended holidays.

Cultural Traditions: Religious and cultural celebrations heavily influence holiday timings, such as Easter in Christian-majority countries or the observance of Carnival in Italy and Spain.

Educational Policy: National and regional education policies dictate the length and timing of holidays, often balancing academic needs with cultural norms and economic considerations.

Economic and Social Needs: Holidays are also timed to support tourism industries, reduce peak travel congestion, and align with parents' work schedules.

Let's take a look to summer holidays in different countries starting from north.

Finnish students enjoy one of the longest summer holidays in Europe, typically spanning from early June to mid-August. Summer cottages by lakes and the sea are a staple of Finnish life during this period. Families spend their holidays in nature,

fishing, swimming, and soaking up the near-constant daylight.

The **UK** summer holiday typically lasts six weeks, from late July to early September. "Staycations" are popular, with families exploring local attractions, national parks, and seaside resorts.

French students enjoy about eight weeks off, from early July to early September. Traditions: Families often travel to coastal or rural areas, with the "Grandes Vacances" being a time for relaxation and cultural activities.

Spanish students typically enjoy a long summer break from late June to early September, totaling around 10-12 weeks, depending on the region. This is one of the longest summer holidays in Europe.

As you can see school summer holidays in Europe are more than just a break from the classroom; they are a reflection of each country's cultural values, traditions, and way of life. Whether it's the long, light-filled days of Northern Europe, the structured yet leisurely breaks of Western Europe, the sun-drenched and festive summers of Southern Europe, or the blend of tradition and modernity in Eastern Europe, each region offers a unique and enriching experience for students and their families.

As Europe continues to evolve, these traditions will likely adapt to changing lifestyles and climates. However, the essence of summer holidays—rest, family time, and the enjoyment of life—will undoubtedly remain a cherished part of European culture.

Karel Klostermann a zrod Šumavy

4. → 29. listopad

Knihovna Antonína Švehly

Slezská 7, Praha 2

MALEBNÁ ZŘÍCENINA HRADU HELFENBURK

TEXT | HANA HONSOVÁ FOTO | HANA HONSOVÁ, ARCHIV

cestování

Zřícenina hradu Helfenburk leží asi pět a půl kilometru od Bavorova na Strakonicku. Nachází se v katastrálním území obce Krajníčko na skalnatém vrchu Malošín v nadmořské výšce 683 metrů. Od roku 1963 je chráněn jako kulturní památka.

Hrad založili po polovině čtrnáctého století páni z Rožmberka, kterým patřil, s výjimkou krátkodobých zástav, až do roku 1475. Do rukou Rožmberků se Helfenburk vrátil na počátku šestnáctého století, kdy se vojenský význam hradu začal zmenšovat. Nadále zůstával správním střediskem panství, ale v osmdesátých letech šestnáctého století byl opuštěn a postupně se změnil ve zříceninu.

V době svého vzniku patřil Helfenburk mezi módní a prestižní hrady s dvoupalácovou dispozicí. Postupem času byl rozšiřován o další prvky hradní architektury včetně věží. Svým relativně přesným datováním a pokročilými fortifikačními prvky je významná pozdně gotická přestavba z druhé poloviny patnáctého století.

SÍDLO ROŽMBERKŮ

Roku 1334 koupil Petr z Rožmberka od své sestry Markéty a jejího syna Viléma, dědiců po Bavorovi III., Vitějovické a Bavorovské panství. Před novým majitelem vyvstala potřeba nově nabytého panství správně a vojensky zabezpečit. Nad městečkem Bavorov se nacházel dávno opuštěný dřevěný hrad, který již nedostačoval novým potřebám majitelů.

Roku 1355 císař Karel IV. svým podpisem ze dne 21. května povoluje čtyřem bratrům Rožmberského rodu postavit na hoře Malošíně pevný zámek jako odměnu za pomoc při potlačení povstání v italské Pise.

Bratři s výstavbou nového hradu dlouho neotáleli a již roku 1357 byl na Helfenburku jmenován první purkrabí Jaroslav Měřička z Vitějovic. O čtrnáct let později od data zakládací listiny, další z purkrabích Buzek ze Lhoty, oznamuje vladaři na Krumlov, že byl dokončen hradní palác.

Výstavba hradu ale pokračovala i v první a druhé polovině patnáctého století a poté i v první polovině století šestnáctého. Roku 1580 už hrad svému původnímu účelu nesloužil, ale byl obydlen nižším úřednictvem, coby správní středisko celého panství.

V současnosti státní hrad

Roku 1593 poslední z Rožmberků, Petr Vok, prodal hrad s celým panstvím městu Prachatice. Po bitvě na Bílé Hoře byl majetek města za účast na stavovském povstání císařem Ferdinandem

II. zkonfiskován, a darován Janu Oldřichovi z Egenberku.

Po vymření Egenberků roku 1717 přešel majetek včetně hradu a přilehlého panství do vlastnictví Schwarzenberků, kterým byl roku 1922 státním výnosem o pozemkové reformě zestátněn. Tímto výnosem přešel Helfenburk do vlastnictví Státních lesů a statků Třeboň. Zřícenina hradu byla pronajata Klubu českých turistů, který jej od dvacátých let minulého století zpřístupňuje veřejnosti.

Po roce 1945 byl Helfenburk zařazen mezi státní hrady a zámky Československé republiky. V devadesátých letech minulého století byl hrad na základě zákona o obcích převeden do majetku města Bavorov, které je jeho vlastníkem i v současnosti a pokračuje v záchraně památky pro budoucí generace návštěvníků.

STAVEBNÍ PODOBA

Hrad v dochované podobě je čtyřdílný, ale první nádvoří vzniklo až během pozdně gotické přestavby

Václava Vlčka z Čenova. Obdélné dvoupalácové hradní jádro s bránou v jižní hradbě zaujalo nejvyšší část kopce a s výjimkou severní strany ho obepínal parkán.

Paláce, které o patro převyšovaly spojovací hradby, mezi sebou svíraly obdélné nádvoří. Po jeho obvodu vedla dřevěná arkádová chodba, která spojovala prostory v prvním patře.

Oba paláce byly podsklepené a ve všech patrech měly dvě kvalitně vybavené místnosti osvětlované velkými obdélnými okny. V prvním patře východního paláce se dochovaly pozůstatky táflování.

Severní hradba jádra v obou směrech pokračuje mimo jádro. Na východě ji ukončuje okrouhlá věž a na západě lichoběžníková věž třetí brány, pod kterou se nachází studna nebo cisterna.

VĚŽE SPOJUJE HRADBA

Věže spojuje obloukovitě vedená hradba, která uzavírá třetí nádvoří. Podél této hradby stály hospodářské budovy. Na severní straně se nacházelo lichoběžníkové druhé nádvoří, v jehož čele stojí do hradby vetknutá věž přístupná v prvním patře sedlovým portálem. Brána do nádvoří se nacházela v severozápadním nároží. Byla kulisová a uzavírala

se hřebenem. Před vlastní branou se rozprostíralo předbraní.

Ke zlepšení dělostřelecké obrany vzniklo ve druhé polovině patnáctého století první nádvoří s řadou nových hospodářských budov. Jeho hradbu zesilovaly tři polookrouhlé bašty se šterbinovými střelnami a čtverhranná věž první brány. Koruny hradeb i bašt byly vybavené krytým střeleckým ochozem a podobně byla upravena také hradba třetího nádvoří. Tři čtvrtiny obvodu hradu zajistil nový příkop.

PĚKNÝ ROZHLED DO OKOLÍ

V současnosti je zřícenina hradu Helfenburk přístupná od března do října v návštěvních hodinách. Vedou k ní červeně značená turistická trasa z Husince a po modře značená trasa z Bavorova do Volyně. Mezi vesnicemi Koječín a Štětín odbočuje ze silnice asfaltovaná cesta ke hradu.

Návštěvníky hradního areálu mimo jiné láká rozhledna vybudovaná v jedné z věží, ze které se otevírá krásný výhled do okolí. V nedávné minulosti byla zpřístupněna i druhá, o něco nižší hradní věž. Do obou věží lze v současnosti vystoupat po nových bytelných dřevěných schodištích.

ZVEME VÁS NA PŘEDNÁŠKU

Pěstování artyčoku v ČR, jeho využití v gastronomii a floristice, s ukázkou vazeb a ochutnávkou artyčokových čajů.

ING. VLASTIMIL OTÁHAL
BC. BARBORA SVOBODOVÁ

30. října 2024 od 17 hodin
Knihovna Antonína Švehly
Slezská 7, Praha 2

vstup zdarma

6. - 7. 11.

ROSTLINOLÉKAŘSKÉ DNY

Česká společnost rostlinolékařská, z.s. za podpory Ministerstva zemědělství ČR a dalších partnerů pořádá XXVI. Rostlinolékařské dny na téma „Aktuální výzvy ochrany rostlin v současné zem. politice EU.“ Konference je určena pracovníkům zemědělské prvovýroby, oblasti služeb, státní a veřejné správy, pěstitelských svazů, institucí na úseku vědy, výzkumu a vzdělávání s cílem informovat o nových systémech a způsobech účelné a racionální ochrany proti škodlivým organismům při respektování zásad produkce zdravých surovin pro výrobu potravin a krmiv a ochrany složek zdraví lidí a životního prostředí. www.rostlinolekari.cz

Pardubice, budova Domu techniky

8. 11.

BRNĚNSKÁ RŮŽE - V DUCHU PŘÍRODY

Střední zahradnická škola Rajhrad a její partneři Vás zvou na 27. ročník mezinárodní floristické soutěže.

Hroznova 14, Brno

13. 11.

EXKURZE NA MENDELovu UNIVERZITU

Ústav zemědělské ekonomiky a informací si Vás dovoluje pozvat na exkurzi na Agronomickou fakultu Mendelovy univerzity v Brně. Cílem exkurze je seznámit Vás se studijními programy na fakultě. Dozvíte se vše důležité o univerzitě, studiu i vysok školském životě.

Akce je určena především žákům 3. a 4. ročníku středních zemědělských škol, kteří mají zájem o studium na vysoké škole.

Za každou školu je možné nahlásit až 5 studentů (kapacita exkurze je max 50 účastníků). Oběd bude zajištěn v univerzitní menze. Účast na exkurzi je bezplatná. Přihlášením udělujete souhlas s pořizováním fotografií během exkurze.

Přihlášky posílejte prostřednictvím e-mailu: starkova.zuzana@uzei.cz.

Uveďte jméno Vaší školy, jména studentů a kontakt na jejich pedagogický doprovod.

Přihlášení je možné do 6. listopadu 2024.t'

Mendelova univerzita v Brně - Agronomická fakulta

Příští číslo vychází 22.11.

redakční rada

Mgr. Otakar Březina, Česká zemědělská akademie v Humpolci | **Ing. Věra Reljičová**, Ministerstvo zemědělství ČR | **PhDr. Aleš Hradečný**, Praha | **Ing. Zorka Husová**, Národní ústav pro vzdělávání Praha | **Ing. Alena Krajičková**, Praha | Evidenční číslo MK ČR E 2826 ISSN 1803-8271 (Online)

aktivity

Δ **AKTIVITY ŠKOL**

ŽÁCI Z BŘEZNICE NA EXKURZI

TEXT KATEŘINA OUBORNÁ, JULIE BURDOVÁ, 4.V VOŠ A SOŠ BŘEZNICE

(22)

Exkurze VOŠ a SOŠ Březnice

Dne 3. 10. 2024 jsme se my, žáci tříd 4. AV a 3. AV oboru agropodnikání, vydali na exkurzi do Českomoravského svazu chovatelů a do Černo-kosteleckého pivovaru. Nejdříve jsme navštívili ČMSCH, což je servisní organizace všech chovatelů hospodářských zvířat v České republice. Poskytuje chovatelům komplexní služby v oblasti evidence hospodářských zvířat, včetně zajištění laserového popisu ušních značek a jejich distribucí. Zajišťuje metodickou činnost pro práci v chovu skotu, prasat, ovčí, koz a kontrolu mléčné užitkovosti. Také provozuje banku s genovými zdroji, která se využívá pro skládování inseminačních dávek a embryí pro soukromé subjekty a uložení genetických živočišných zdrojů. Dlouhou tradici v rámci firmy má laboratoř iGenetiky, která zajišťuje ověřování původu zvířat a detekci genetických znaků pomocí nejmodernějších metod. Je akreditovaná Českým institutem pro akreditaci, včetně několika mezinárodních certifikací. V Brně provozuje ČMSCH, a.s. laboratoř pro rozbor mléka, které slouží pro potřeby kontroly užitkovosti a také pro stanovení hygienické kvality a ceny mléka. Dále jsme navštívili národní muzeum pivovarnictví, které se nachází v ojedinělých autentických prostorách areálu historického pivovaru, sladovny a sladového žentouru, kde se dochovala plně funkční historická technologie z 30. let 20. století a dvě starší fáze budování celého areálu. Expozice je umístěna v původní pozdně barokní budově z roku 1841 a dále je patrná modernizace a přestavba pivovaru na parní pohyb ze samého konce 19. století. Ve 20. a 30. letech 20. století pak po převzetí pivovaru akciovou společností místních hostinských došlo k instalaci, ve své době nadčasových pivovarských

technologických celků, které se z velké části dochovaly a slouží dodnes. Jedinečná sestava technologických zařízení v původních prostorách sladovny a pivovaru představuje zcela unikátní pohled na architekturu industriálních staveb. Expozice je v rámci České republiky zcela jedinečná, obsahuje technologické sestavy ojedinělé dokonce v celosvětovém měřítku, jako například největší dřevní topeniště na světě, jediný funkční sprchový aparát v České republice, plně funkční ocelové chladicí štoky. Viděli jsme i největší dochovaný žentour, nový mlýn, vzácnou bednářskou dílnu, elevátor na led a další. Odnesli jsme si spoustu nových znalostí a poznatků.

(23)

JIŘINKY V HEJNICÍCH I LETOS MEZINÁRODNÍ

TEXT | FOTO SŠHL FRÝDLANT

OKlášter Hejnice - vzdělávací, konferenční a poutní dům se na několik dní proměnil v jedinečnou květinovou zahradu, kde stovky kultivarů jiřinek od českých i zahraničních pěstitelů vytvářejí nezapomenutelnou atmosféru. Mezinárodní výstava jiřinek, která zde probíhá od 12. září, je ukázkou rozmanitosti a krásy těchto květin a představuje nejen jejich barevné variace, ale také mistrovské aranžérské dovednosti. Velké poděkování patří celému organizačnímu

**Střední škola
hospodářská a lesnická
Frýdlant**

(24)

týmu za jejich odhodlání a nasazení. Díky vám se výstava stala nejen místem setkání milovníků květin, ale také soutěžním kláním, kde žáci zahradnických škol z celé České republiky mohli předvést své umění. Kytice, které zde vznikaly, svou kvalitou a krásou konkurovaly pracím profesionálních floristů. Dále bychom rádi vyjádřili vděčnost všem našim partnerům a sponzorům, kteří svou podporou významně přispěli k uskutečnění této akce. Děkujeme zaměstnancům školy, dobrovolníkům, rozhodčím a žákům školy, kteří se s velkým úsilím podíleli na organizaci a přípravě akce.

(25)

DEN MODERNÍ TECHNIKY NA STŘEDNÍM ODBORNÉM UČILIŠTI BLATNÁ

TEXT | FOTO SOU BLATNÁ

Dne 9. října 2024 na SOU Blatná proběhl 4. ročník Dne moderní techniky. Střední odborné učiliště Blatná (<https://soublatna.cz>) akci zorganizovalo s podporou Města Blatná a Jihočeského kraje. Tematickým podtitulem byla Zemědělská robotizace - pohled do zítřka.

Na improvizovaném pódiu v opravářské hale traktorů akci moderoval Luboš Voráček z Českého rozhlasu České Budějovice. Akci zahájil ředitel školy a přivítal vzácné hosty: Ing. Hanu Šimovou - vedoucí Odboru školství, mládeže a

tělovýchovy Jihočeského kraje, Ing. Lenku Hryzbilovou - ředitelku Agrární komory okresu Strakonice, Ing. Roberta Flanderu - starostu Města Blatná, Ing. Mgr. Zbyňka Havelku, Ph.D. z Fakulty zemědělské a technologické Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a dále též zástupce odborných firem, učitele a žáky základních škol a veřejnost.

V krátkých úvodních vystoupeních Ing. Šimová zdůraznila přínos středního odborného školství pro výchovu mladých lidí, aby obstáli při výzvách

současného technického světa. Starosta Blatné Ing. Flanderu ocenil vzájemnou spolupráci Města Blatná a SOU Blatná a význam učiliště v regionu. Ing. Hryzbilová zmínila zvyšující se potřebu mladých odborných zaměstnanců v zemědělských firmách. Následoval krátký vstup Ing. Havelky z FZT JU v Českých Budějovicích, ve kterém informoval o nových trendech v zemědělství a o výzkumných programech, na kterých pracují studenti a pedagogové z Jihočeské univerzity. V současnosti je to zejména využití plazmových technologií pro ošetření semen způsobující jejich dezinfekci nebo stimulaci klíčivosti. Také pracují na robotech s umělou inteligencí (AI), kteří dokáží pomocí kamer rozeznávat jednotlivé plodiny od rostlin plevelu. Na základě těchto údajů je robot schopen sám přesně a cíleně ošetřovat porost. Další využití je pro sledování zvířat ve stáji. V případě odchylek od standardního chování (např. zvíře více pije, více polehává než dříve) je vyzván ošetřovatel k zásahu. Záznamy kamer vyhodnocuje počítač s umělou inteligencí

s neuronovou sítí. V konvenčním programování se zadá počítači, co má dělat, rozdělí se velké problémy na mnoho malých, přesně definovaných úloh. Naproti tomu v neuronové síti počítači neříkáme, jak má problém vyřešit. Místo toho se učí z pozorovaných dat a sám přichází na řešení daného problému. Praktické ukázky a současné výsledky těchto výzkumných prací si mohli účastníci prohlédnout na dovezeném technickém vybavení. Tyto technologie při zavádění do praxe zlepšují a zkvalitňují pracovní procesy, šetří pracovní sílu v zemědělství a také snižují ekologickou zátěž. Na tuto přednášku navazovaly expozice firem Agrozet České Budějovice a.s., Strom Praha a.s. a Leading Farmers CZ, které se zabývají praktickým využitím robotů a dronů v precizním zemědělství. Praktické ukázky začaly výměnou izolátoru na stožáru vysokého napětí 22 kV těsně u areálu školy, a to bez vypnutí, pod proudem. Práci předváděli pracovníci distribuční firmy EG.D s použitím speciální dokonale

Δ AKTIVITY ŠKOL

izolované vysokozdvizné plošiny. Ukázka byla zajímavá z odborného hlediska zejména pro žáky oboru Elektrikář. Navíc řidič plošiny je bývalý absolvent tohoto oboru v SOU Blatná, který absolvoval zaškolení pro práci s vysokým napětím. Následovala demonstrace simulované autonehody. Hasiči Blatná s pracovníky IZS předvedli rozstříhání autovraku, vyproštění a záchranu zraněných osob. To bylo přínosné hlavně pro přítomné mladé lidi, aby si uvědomili rizika dopravního provozu. Dále firma AD Technik, dodavatel dílenského a servisního vybavení, ukázala nejmodernější mobilní zařízení na měření geometrie náprav traktorů a nákladních automobilů. Svůj výrobní program prezentovaly blatenské firmy Vishay Electronic s.r.o. a Leifheit s.r.o., které jsou již dlouholetými partnery školy v oblasti zajišťování praxí žáků i další podpory. Představily též své požadavky pro pracovníky, bonusy pro zaměstnance, možnosti kariérního růstu. Informační stánek zde měla i Armáda ČR. Pro návštěvníky byly připraveny interaktivní stánky, kde si mohli sami vyzkoušet různé činnosti:

moderní technologie svařování tenkých plechů oceli a hliníku pevnolátkovým laserem v ochranné atmosféře od firmy LaserTherm Plzeň, praktické využití virtuální reality na svařovacím simulátoru firmy HBT Weld s.r.o. České Budějovice nebo na simulátorech hašení požáru a lakování auta, které předváděla firma Virtubea s.r.o. Ostrava. Nejmodernější zemědělskou techniku přivezly firmy LIVA Předslavice s.r.o., STROM Praha a.s. a Agrowest Mirovice. U stánku Auto Ševčík Strakonice byly k vidění nové modely vozů Škoda. Zájemci si mohli auta sami otestovat při zkušební jízdě. Elektromobilita byla tentokrát zaměřena na oblast komunálních služeb. Několik vozidel tohoto účelu bylo možné prohlédnout v expozici firmy MIKEŠ-CZ, s.r.o. Blatná. Profesionální nářadí a obráběcí stroje si mohli zájemci vyzkoušet u stánků FEIN Elektronaradie s.r.o. a První hanácká BOW s.r.o. Atraktivní podívanou byly i závodní malotraktory. Současně v hale školního autoservisu probíhala ukázka moderních servisních technologií a zároveň výstava historických automobilů a motocyklů. Na venkovním prostranství byly umístěny historické traktory Zetor 25,

Δ AKTIVITY ŠKOL

Zetor 50 Super, Steyr 40 z r. 1968 aj. Většina těchto krásně zrenovovaných veteránů je prací zaměstnanců a žáků nebo absolventů SOU Blatná. Velký ohlas mělo vystoupení studentek oborů Elektrikář a Automechanik na SOU Blatná nazvané „My holky od řemesla“. Moderátor Luboš Voráček si je zval na pódium a v krátkých rozhovorech dívky představily sebe, své zájmy, motivaci a důvody, pro které si zvolily daný učební obor. Cílem bylo ukázat, že v technických oborech, na které se tradičně hlásí spíše kluci, mají i dívky své místo a uplatnění. Jsme rádi, že v poslední době se zájem dívek o technické vzdělání zvyšuje. Pracovní společnost nástavkových včelařů CZ, z.s. prezentovala obor Včelař vyučovaný na SOU Blatná. Zájemci si mohli prohlédnout odborné zázemí, včelnici, medárnu a truhlářskou dílnu. Velmi krásná a

voňavá byla výstava výrobků ze včelích produktů a ukázka výroby voskových svíček paní Punčochářové. V odpoledním programu zaujala přednáška Václava Nováka na aktuální téma o sršni asijské. Pro absolventy technických a počítačových oborů je příznivé, že je neustálá poptávka po pracovnících tohoto zaměření. Každý, kdo chce a má chuť pracovat, si dnes práci najde. Na SOU Blatná si mladí lidé mohou vybrat mezi obory Opravář zemědělských strojů, Elektrikář, Autoelektrikář a Automechanik. Lidé s výučním listem mohou absolvovat dálkové dvouleté studium Včelař a Elektrikář nebo denní studium Podnikání. Výborné občerstvení pro všechny zúčastněné zajistili studenti a studentky oboru Kuchař číšník ze Střední odborné školy řemesel a služeb Strakonice. Počasí akci přálo, účast byla vysoká. Velké poděkování patří všem, kteří se na zdárném průběhu podíleli.

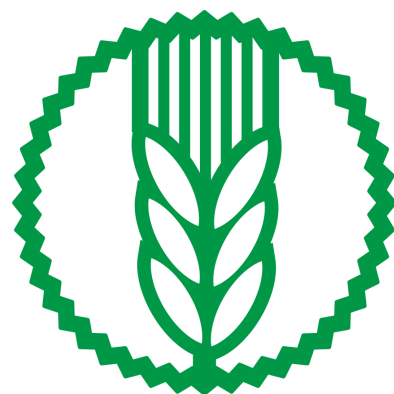

HUMPOLECKÁ ZEMĚDĚLKA SE ZAPOJUJE DO DĚNÍ V REGIONU

TEXT | FOTO ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ AKADEMIE V HUMPOLCI

Česká zemědělská akademie v Humpolci nežije jen svým vlastním životem, ale dýchá i pro region. To je patrné nejen z řady akcí, které každoročně pořádá pro širokou veřejnost, ale i z aktivit ve městě a v regionu, do kterých se zapojuje. Stejně tomu bylo v prvním měsíci školního roku. Vidět jste nás mohli na farmářských trzích a také při česání chmele.

Farmářským trhům v Humpolci patřila předposlední zářijová sobota a my zde otevřeli svůj historicky první stánek se specialitami přímo

ze školního statku. A bylo z čeho vybírat. Návštěvníci si mohli zakoupit výrobky z minimlékárny v podobě jogurtů a čerstvých sýrů. I ti, jejichž chuťové pohárky upřednostňují pokrmy z masa, si přišli na své. Kromě paštik a masných výrobků jste si přímo na místě mohli pochutnat na grilovaných klobásách anebo jen tak posedět a popovídat si u voňavého šálku kávy či čaje. Naše účast se setkala s pozitivním ohlasem a my jsme se rozhodli, že do toho půjdeme příští měsíc znovu.

V září však nezůstalo jen u prodeje produktů. Mladí farmáři rovněž přispěli svým dílem k něčemu ryze českému, a to k výrobě tradičního moku - piva. Jednoho slunečného dne si tak vyzkoušeli ruční česání chmele na malé pokusné chmelnici založené před rokem a půl Rodinným pivovarem Bernard. Už tehdy byli studenti ČZA u sadby 144 rostlinek šesti různých druhů chmele a odstartovali

tak spolu jedinečný projekt. Nutno podotknout, že místní chmelnice je svou polohou v nadmořské výšce 560 m opravdovým unikátem. Navzdory pro chmel neobvyklým podmínkám prý byla letošní první sklizeň vysoce kvalitní, jak podotknul generální ředitel a vrchní sládek pivovaru Josef Vávra. Výsledkem projektu bude podzimní pivní speciál, který pivovar Bernard plánuje uvést na trh na přelomu tohoto a příštího roku. Z chmele vypěstovaného na této chmelnici hodlá pivovar vyrobit jednu až dvě várky piva, přičemž jedna várka má asi 350 hektolitřů.

Účast na farmářských trzích a sklizni chmele byla pro naše studenty cennou zkušeností, která jim umožnila lépe poznat tradiční zemědělské postupy. Tyto aktivity potvrzují důležitost propojení teorie s praxí v rámci zemědělského vzdělávání.

ČEJKY A SLUKY POD DROBNOHLEDEM

TEXT | FOTO ČZU V PRAZE FOTO | WM

Nový web Čejčí stopou seznámí veřejnost s životem dvou charismatických ptačích druhů ze skupiny bahňáků - čejky obecné a sluky lesní. Díky miniaturním vysílačkám doplněným o sensory lze sledovat značené jedince v reálném čase. Celkem dvacet čejek a sedm sluk sdílí s vědci a zájemci o přírodu nejen polohu v prostoru, ale také rychlost pohybu, intenzitu slunečního svitu, teplotu, atmosférický tlak a s pomocí akcelerometru i celkovou míru aktivity. Detailní informace o interakcích dnes již ohrožených čejek a sluk s prostředím poslouží pro vývoj nástrojů a metodik pro efektivní plánování ochrany ptáků v krajině. „Nyní, v době podzimního tahu, se nám nabízí jedinečný vhled do migrace čejek aktuálně v geografickém rozsahu od Litomyše po francouzské Le Mans. Čejky v otevřeném terénu pošlou až 500 lokací denně. Zato u sluk žijících ve skrytu lesního podrostu můžeme hovořit o štěstí, pokud jich je

ZEMĚDĚJSTVÍ

několik za den,“ uvedl vedoucí výzkumného týmu Martin Sládeček z Fakulty životního prostředí ČZU v Praze. Osudy čejek a sluk můžete sledovat na webu <https://waderscope.fzp.czu.cz>

„Hlavním cílem projektu je ochrana ptáků. Specificky u čejky, obývající intenzivně obhospodařovanou zemědělskou krajinu, budeme díky sebraným datům schopni porozumět jejich potřebám v průběhu celého hnízdního cyklu. Umožní nám to definovat, které plodiny (nebo jejich kombinace na sousedních polích) jsou vhodné nejen pro samotné zahnízdění a vysezení vajec, ale umožní i následné úspěšné dovedení mláďat do vzletnosti. V projektu kombinujeme naši telemetrii se

satelitními daty, nálezovými databázemi a dalšími volně dostupnými zdroji informací. Největším úspěchem projektu by tak bylo, pokud by se nám podařilo popsat sérii jednoduchých postupů a pravidel, která by zvýšila reprodukční úspěšnost čejek bez omezení výnosů hospodaření na polích,“ doplnil Sládeček.

Web samotný je zaměřený zejména na telemetrické sledování čejek a sluk. Osudy značených čejek lze sledovat v reálném čase v rubrice Posláno vysílačkou. Nabízí nejen jejich pohyb na zimoviště a zpět, ale odhalí i detaily z chování sledovaných jedinců a jejich interakcí s prostředím, ve němž se vyskytují. Rubrika Z vysílačky pod drobnohled formou popularizačního blogu

podrobněji rozebere rozmanité aspekty čejčího života, které data z vysílaček odhalí. V rubrice Slučími stezkami budou zveřejněny poznatky získané při sledování druhého modelového druhu, sluky lesní.

„Telemetrická data sbírá vysílačka Interrex MINI 2G, která je na ptáka nasazena s pomocí speciálních popruhů. Váha zařízení 5,3 g zajišťuje minimální zatížení sledovaných ptáků v poměru cca 2,5 % hmotnosti čejky a cca 2 % sluky. Díky solárnímu panelu je zařízení schopno sbírat data dlouhodobě, v ideálním případě i několik let. Sebraná data nám obvykle několikrát denně odesílá prostřednictvím mobilních sítí,“ upřesnil Sládeček.

Populace čejek, dříve běžných ptáků luk a mokřadů, se s intenzifikací zemědělství v Evropě 20. století dramaticky snížila. Na meliorace čejky zareagovaly přesunem hnízdění na pole. Rostoucí chemizace a

těžká mechanizace hospodaření ale způsobily ztrátu potravní nabídky, což spolu se zarůstáním vlhkých ploch a podporou vyšších porostů připravilo čejky o většinu vhodných hnízdišť. Jejich početnost tak v České republice poklesla na několik tisíc párů. Na zbývajících hnízdištích dnes můžeme pozorovat zpravidla jen jednotlivé páry, početnější hnízdní seskupení jsou vzácná. Přitom ta jsou pro čejku velmi důležitá, protože umožňují účinnější společnou obranu proti predátorům, jako jsou vrány, luňáci nebo motáči.

Web Čejčí stopou vznikl v rámci tříletého projektu podpořeného Technologickou agenturou ČR nazvaného Využití nástrojů biologingu a volně dostupných datových zdrojů pro hodnocení kvality habitatu, existenčních rizik a efektivní plánování ochrany u ptáků ohrožených úbytkem vody v krajině.

SETKÁNÍ NAD MNOŽSTVÍM ODRŮD ZELENINY

TEXT | FOTO ING. HANA HONSOVÁ

Pro úspěšné pěstování zeleniny a dalších plodin platí několik zásad. Především je potřeba vybrat plodiny i odrůdy vhodné pro dané stanoviště. Zásadní význam má i kvalita osiva, které by mělo být nejen vysoce klíčivé, ale také vitální, aby rostliny dokázaly vzcházet i v méně příznivých podmínkách. S množstvím druhů a odrůd zeleniny pro různé uplatnění se mohli seznámit návštěvníci dne otevřených dveří firmy MoravoSeed CZ a. s., v sídle společnosti ve Svijanském Újezdě na Liberecku. Příchozí měli mimo jiné možnost absolvovat komentované prohlídky zaměřené na rozmanité

druhy a odrůdy zeleniny i obdivovat pestrobarevné květinové záhony oseté směsí letniček nazvanou Strakonická louka. Součástí prohlídky byla i ochutnávka pestrého sortimentu odrůd rajčat a paprik různých barev i tvarů. Příchozí mohli také ochutnat například ředkvičky, hlávkové saláty, tuřín, kedlubny a další druhy zeleniny. Na výstavě nechyběl ani bohatý program pro děti, pro které organizátoři připravili naučnou stezku s kvízem.

VYSOKÁ KLÍČIVOST

V jednom ze stánků zaměstnanci firmy mimo jiné

vysvětlovali, jak se zjišťuje klíčivost. Na pultíku měli naklíčená semena různých druhů zeleniny, například červenou řepu, mrkev, brukvovité druhy nebo dýně.

Příchozí se na názorných ukázkách dozvěděli, jakým způsobem se stanoví energie klíčení, tedy rychlost, a klíčivost. Většinou se používá navlhčený filtrační papír, takzvané varhánky. Některé druhy zeleniny se nechávají naklíčit ve vlhkém křemičitém písku.

Při klíčení hraje důležitou roli i teplota. Většinou se misky se semeny ponechávají v klimatizačním boxu ve tmě po určitou dobu danou pro konkrétní druh při konstantní teplotě 20 °C. Některé druhy, například mrkev, vyžadují střídání teploty 20 a 30 °C a také obměnu světla a tmy.

Veškeré vystavené osivo vyklíčilo velmi dobře. To dokumentovalo vysokou hodnotu klíčivosti. U vysoce vitálního osiva lze semena zbavit patogenů ulpělých na jejich povrchu namočením do vody teplé 50 °C po dobu dvaceti minut.

POLNÍ PROHLÍDKA

Zaměstnanci pořadatelské firmy provázeli skupiny návštěvníků mezi zeleninovými záhony. Některé druhy, například pozdní kedlubny Gigant a další košťáloviny, kvůli dlouhotrvajícímu suchu nestačily dorůst do obvyklé velikosti. Vydutně přšlo až nedlouho před polním dnem, který se uskutečnil 21. září. Během několika málo dnů spadlo asi šedesát milimetrů srážek.

Firma se mimo jiné zabývá šlechtěním nových odrůd zeleniny. K současným šlechtitelským cílům náleží především přizpůsobivost klimatu a odolnost vůči patogenům. Rozdíly mezi staršími a novými odrůdami byly na první pohled patrné například na hlávkách zelí. Zatímco staré odrůdy byly značně napadené chorobami, novinky odolávaly lépe. Na poli byl k vidění bohatý sortiment odrůd zelí o různé ranosti a k rozmanitému využití. Pro letní sklizeň na saláty se uplatní rané odrůdy zelí. Vzhledem k nižšímu obsahu sušiny a vyššímu obsahu cukru se nehodí na krouhání a kvašení. Naopak pozdní odrůdy obsahující méně cukru jsou na krouhání vhodné. Zelí lze skladovat v běžném sklepě.

ROZMANITÉ ODRŮDY MRKVE

Příchozí se také dozvěděli, že drobnosemenné druhy je potřeba vysévat brzy na jaře. Hnojit by se mělo už na podzim a na jaře pak přihnojit. Na poli pěstují mrkev v hrůbcích. K vidění byly odrůdy o různé ranosti i různé barevné včetně na povrchu fialové.

Pozdní odrůdy vytvářejí hluboké kořeny s vyšším obsahem sušiny. Vyžadují hlubší kvalitní půdu bez kamenů, aby se nerozvětvovaly. Na skladování lze využít například odrůdy Klaris nebo Cortina. K pozdním odrůdám také patří osvědčená Darina s bujným růstem a dobrým zdravotním stavem. Polorané odrůdy mrkve vytvářejí mohutnější kořeny než karotky. K nim patří například Berlikum.

Novější poloraná odrůda mrkve Galaxy je určena k brzké jarní výsadbě a letní sklizni pro přímou konzumaci. K novějším patří i poloraná hybridní karotka Aneta, která se může vysévat od jara až do konce července. Poloraný hybrid Knota je vysoce tolerantní k alternariové skvrnitosti listů a proti

praskání kořenů.

Nejranější odrůdou mrkve v sortimentu je Rondo s kulatými kořeny, vhodná pro intenzivní zahrádkářství, pro svazkování i pro průmyslové zpracování. Kořeny mají velmi vysoký obsah cukru a sušiny a vysokou odolnost proti praskání. Velmi raná hybridní mrkev Aron s krátkým, pouze 10 cm dlouhým kořenem, je vhodná i pro pěstování v těžších půdách. K ranému sortimentu také patří například novější odrůda Naomi vhodná k rychlení. Určitou raritu představuje fialová mrkev.

PESTRÝ SORTIMENT

Návštěvníci mohli porovnat i široký sortiment odrůd hlávkového salátu. Mezi odrůdami jsou patrné rozdíly v odolnosti vůči plísni salátové. Nejstarší odrůda salátu v sortimentu Tarzan je vůči plísni náchylná, zatímco nové odrůdy jsou odolnější. Raritu představuje salát Derel, který má červenozelené listy, uvnitř je hlávka světle zelená a krycí listy spolu s manžetou tmavě červené. Jedná se o ranou odrůdu ledového salátu.

K vidění byly i různé rané odrůdy kedluben, bílých i fialových. Nejranější bílá odrůda v sortimentu je Luna, odolná proti vybíhání do květu. Raný bílý hybrid Bohemia vytváří středně velkou elipsovitou bulvu. Kedlubny se mimo jiné šlechtí na odolnost vůči dřevnatění a prísuškům.

Modrá kedlubna odrůdy Blue Planet s vyšším obsahem cukru se vyznačuje lahodnou chutí a vůní jako bílé kedlubny. Díky vzpřímenějším listům ji lze pěstovat hustěji než jiné odrůdy.

Příchozí měli možnost porovnat i široký sortiment ředkviček. Kromě běžného červeného zbarvení byla k vidění i kulatá fialovo-bílá novinka Diana, která je vhodná ke studenému rychlení a jarnímu i podzimnímu polnímu pěstování. Takovou odrůdu ředkvičky údajně nemá nikdo jiný na světě. Diana spolu s odrůdami Viola, která je fialová, a Zlata se žlutou barvou patří mezi takzvané celoroční ředkvičky.

Kořenové i listové zeleniny

Na poli byl k vidění i široký sortiment kořenové

zeleniny, ke které patří například celer, petržel nebo pastinák. Petržel vytváří různě dlouhé kořeny. Odrůdy je potřeba volit podle hloubky ornice. Například odrůda Konika má kořeny kratší, zatímco Hanácká nebo Alba delší. Dlouhé kořeny má mimo jiné Olomoucká dlouhá i Aston. Pro delší kořeny jsou vhodné vyvýšené záhony. Petržel i celer lze skladovat v bedýnkách v rašelině, aby ve sklepě nedocházelo k vysychání. Cílem současného šlechtění nových odrůd petržele i ředkve je zamezit předčasnému vybíhání. Listový celer má široké uplatnění. Například odrůdu Pikant lze v kuchyni využívat celoročně. Nechá se přezimovat v květináči doma na okně. Po seříznutí natě se na jaře zasadí ven na záhon. K osvědčeným odrůdám listového celeru se řadí Jemný, který lze využít čerstvý, sušený i mražený. U kadeřavé petržele se šlechtění zaměřuje na potlačení předčasného vybíhání do květu. Petržel Fest je velice výnosná odrůda, kterou lze

celoročně vysévat a je vhodná jak k rychlení v zimě, tak k polnímu výsevu v jarních měsících.

ČERVENÁ ŘEPA

Příchozí měli možnost porovnat i množství odrůd červené řepy různých barev a tvarů. Osvědčená výnosná polopozdní odrůda Červená kulatá s odolností vůči chorobám má kulovitou bulvu s intenzivně fialovým povrchem a jemnou červenou dužinu se světlejšími pruhy. Kulovité bulvy má také polopozdní výnosná odrůda Bona s tmavě červenou dření. Nejranější odrůdou červené salátové řepy v sortimentu je Kahira. Pro přesné setí lze využít například jednoklíčkovou salátovou řepu odrůdy Monika. Novinku představuje pozdní odrůda Alexis s podlouhlými bulvami, která má díky tmavě červené dužnině vysoký obsah karotenů. Uplatní se především pro čerstvé zpracování, například na výrobu takzvaných smoothies.

DALŠÍ DRUHY ZELENINY

Návštěvníci si na záhonech mohli prohlédnout i pestrý sortiment zimní cibule, která přezimuje. Například odrůda Bajkal zvládne dvě seříznutí za rok. Pěstuje se přímým výsevem ze semen. K plodinám odolným proti mrazu patří růžičková kapusta i pórek. Odrůdy pórků se dělí podle ranosti a přezimování. Odrůda Terminal určená pro letní i podzimní sklizeň má voskovou vrstvičku, což zvyšuje její odolnost vůči chorobám. Mezi odolné plodiny patří kadeřávek snášející mrazy -10 až -15 °C. Rostliny tak lze nechat na záhonu přes zimu. Nejlépe chutná po přejití mrazem, po němž je nejen sladší, ale i stravitelnější. U kopru je pro úspěšné pěstování potřeba hlídat mšice. Pokud se vyskytnou mravenci, jsou na

kopru mšice, proti kterým je potřeba zasáhnout. Silně aromatická odrůda Moravan je výnosná, vhodná pro přímou kuchyňskou úpravu, ke konzervaci a sušení.

FAZOLE I TUŘÍN

Zajímavý byl i sortiment keříčkových lahůdkových fazolí. K novým odrůdám patří Magda a Golda. Raná keříčková odrůda fazolu Magda se vyznačuje středně zelenými úzkými lusky. Golda je raná keříčková odrůda fazolu se světle žlutými úzkými lusky. Renesanci zažívá tuřín. Odrůda Dalibor je žlutomasá připomínající kedluben. Kulatá bulva, na temeni červená, vykazuje odolnost k viru tabákové mozaiky. Tato odrůda se hodí především na tepelnou úpravu nejruznějšího způsobu. Skvělá je také nakládána nebo fermentovaná i jako příloha například k masu.

KOLIK STOJÍ STUDIUM NA STŘEDNÍ ŠKOLE DOSTIHOVÉHO SPORTU A JEZDECTVÍ V PRAZE-VELKÉ CHUCHLI?

TEXT | FOTO DAGMAR PÁRYSOVÁ, STŘEDNÍ ŠKOLA DOSTIHOVÉHO SPORTU A JEZDECTVÍ, PRAHA-VELKÁ CHUCHLE

Střední škola dostihového sportu a jezdeckví v Praze-Velké Chuchli je jediné vzdělávací zařízení v České republice, které zajišťuje komplexní přípravu jezdců, ošetřovatelů, chovatelů a vedoucích pracovníků v oblasti chovu koní a tréninku dostihových a sportovních koní. Absolventy školy s již téměř sedmdesátiletou tradicí jsou významní jezdci, chovatelé a trenéři koní nejen u nás, ale i v zahraničí. Studium je bezplatné, ale bez pořízení jezdeckého vybavení, učebnic a dalších příspěvků se neobejdete.

STUDIJNÍ NABÍDKA JE ŠIROKÁ

Střední škola dostihového sportu a jezdeckví nabízí zájemcům o studium 3 obory vzdělání. Pro fyzicky zdatné a aktivní mladé lidi se zájmem o koně a dostihy je určen učební obor **Jezdec a chovatel koní se zaměřením na dostihový sport**. Studium je po třech letech zakončeno závěrečnou zkouškou s výučním listem. Tento obor je na naší škole možno studovat i dálkově. Kromě teoretické výuky všeobecně vzdělávacích a odborných předmětů (chov koní, teorie jízdy, dostihový řád, pravidla jezdeckých soutěží, životospráva jezdce) je hlavním předmětem odborný výcvik ve vlastních stájích s dostihovými i sportovními koňmi. Praktické vyučování probíhá i na smluvních pracovištích u významných trenérů v celé ČR. V průběhu studia se žáci účastní dostihů, skokových soutěží i zahraničních stáží v Irsku, Francii, Německu, Finsku, Itálii, Slovensku či Maďarsku.

Dále nabízíme čtyřletý maturitní obor **Chovatelství se zaměřením na dostihový sport**.

Ten je určen pro žáky se studijními předpoklady, kteří mají zájem o chov koní, dostihy, jezdeckví a všechny příbuzné sportovní disciplíny. Připraví je pro pozice zootechnika, asistenta trenéra, vedoucího chovu koní, chovatele, jezdce a ošetřovatele nebo výživáře. Kromě přípravy k maturitní zkoušce z českého jazyka a volitelné angličtiny

nebo matematiky je kladen důraz na odborné předměty (chov zvířat, chov koní, jezdeckví, veterinářství, fyziologie a metodika tréninku, ekonomika podnikání, výživa a krmení, praxe). Žáci se účastní odborných stáží a exkurzí ve významných chovatelských a tréninkových střediscích v ČR i zahraničí.

Zájemci o trenérskou činnost mají možnost si doplnit maturitní zkoušku v tříletém nástavbovém oboru **Trenérství dostihových a sportovních koní**. Toto studium probíhá dálkově formou tří denních konzultací jedenkrát v měsíci. Profilovými předměty jsou chov koní, teorie a taktika jízdy, fyziologie a metodika tréninku, dostihový provoz a jezdecké soutěže. Žáci mohou v průběhu studia získat dostihovou licenci, a to na klusácké a cvalové dostihy a také licenci pro sportovní ježdění.

ŠKOLNÉ SE NEPLATÍ, ALE JE TŘEBA POČÍTAT S TĚMITO VÝDAJÍ

Vzhledem k charakteru oboru musí mít žáci povinně uzavřené úrazové pojištění dle aktuálních nabídek pojišťoven. Povinnou výbavou žáků je pracovní oblečení (rajtky, jezdecké boty), dostihová helma (nutno pořídit vlastní) a ochranná vesta (škola disponuje dostatkem na zapůjčení). Žáci oboru Jezdec dostanou další ochranné pomůcky zdarma (rajtky, perka, chapsy). Žáci oboru Chovatelství si musí příslušné ochranné pomůcky pořídit sami. Jezdecké vybavení na praktické vyučování tak vyjde přibližně na 5 800 Kč (dostihová přilba s certifikací 3 000 Kč, jezdecké boty - perka 1 000 Kč, jezdecké kalhoty - rajtky 1 000 Kč, chapsy - ochranné návleky na holeně - 800 Kč). Na bezpečnost žáků jsou kladeny vysoké nároky. Další náklady jsou spojené s ubytováním a stravováním - cca 4 500 Kč/měsíc v domově mládeže, který je ve vlastním zařízení v areálu nově

zrekonstruované školy.

Při zahájení studia se pořizují nové učebnice a učební pomůcky za cca 3-4 000 Kč. Rodiče žáků 1. ročníků musí zaplatit také za adaptační kurz 4 000 Kč a příspěvky na SRPŠ 600 Kč/rok. Během školního roku je nutné počítat ještě s výdaji za jednorázové školní akce za celkem 500 Kč/rok a příležitostné zahraniční exkurze (obvykle 1 x ročně) - příspěvek na žáka se pohybuje kolem 3-4 000 Kč. Pokud se studium vašemu dítěti jeho pílí a houževnatostí v budoucnu dobře zúročí, může jednou vyhrát i Velkou pardubickou.

Přijďte se podívat na dny otevřených dveří:

15. 11. 2024, 6. 12. 2024, 10. 1. 2025, 23. 1. 2025 a 7. 2. 2024

Podrobnější informace o studiu a aktivitách školy získáte na našich webových stránkách www.dostihovaskola.cz nebo nás můžete také najít na [facebook.com/dostihovaskola](https://www.facebook.com/dostihovaskola).

KAMÍNKY Z PRÁZDNINOVÝCH CEST

DRUHÝ KAMÍNEK: LESNICKÝ SKANZEN

TEXT | FOTO ING. ALENA KRAJÍČKOVÁ

O letošním letním putování po Slovensku, a to do oblasti Horehroní, už jste si mohli přečíst v zářijovém čísle u „prvního kamínku“ o muzeu miniatur v obci Pohorelá. Stejně ráda připomínám, že Horehroní je jedna z nejmalebnějších částí Slovenska díky svým přírodním krásám, bohaté kultuře a tradicemi. Ze severu region ohraničuje hřeben Nízkých Tater, na jihovýchodě pohorí Muránská planina a

oba tyto národní parky doplňuje chráněná krajinná oblast Poľana, rozkládající se v části jižní. V horní části Horehroní leží také překrásné historické město Brezno, které je rovněž škoda vynechat.

Jeden z našich dalších výletů ale směřoval do Lesnického skanzenu v přírodě, nacházejícího se ve Vydrovské dolině asi 1 km od obce Čierny Balog. Skanzen byl založen v roce 2002 a jeho zřizovatelem je státní podnik Lesy SR. Je to vlastně kultovní místo slovenského lesnictví. Rozkládá se v nadmořské výšce 525-850 m n. m. na ploše 140 ha, z nichž les tvoří 116 ha. Čtyřkilometrová naučná stezka vedoucí po obou stranách Vydrovského potoka nabízí kolem 80 zastávek, které prostřednictvím zajímavých exponátů a přirozených lesních stánovišť poskytují spoustu informací a nových objevných pohledů na životodárnou schopnost lesa, jeho funkci, biologii..., přinášejí poutavé ukázky z historie, současnosti i budoucnosti lesnictví a používané techniky.

Hned na začátku vidíme repliky lesnické kaple i miniatury lesnických staveb, ohromí nás torzo Dobročskej jedle, zaujme nás historická hájovna, sloužící jako muzeum, stavba ve tvaru jehličnanu i informace o zalesnění jednotlivých států Evropské unie. V nejdlehlší části se naopak nachází lesnický hřbitov.

Víte, které země mají největší a nejmenší lesní plochy? Prohlédněte si fotografie a dozvíte se to alespoň u některých z nich z informačních tabulí. Líbil se mi také nápad se stromem a především nápisy, které jsou uvedeny na dvanácti jednotlivých větvích už výše zmíněného jehličnanu. Co nám dává les?

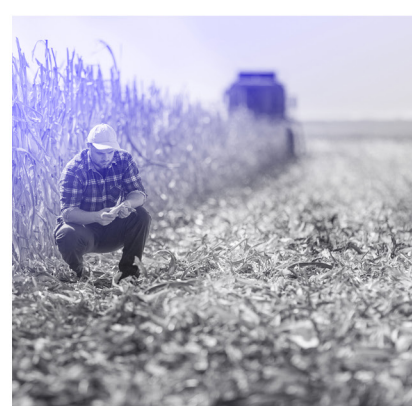
Dávám ti kyslík.
Poskytuji dřevo.
Dávám ti lesní plody.
Zadržuji pro tebe vodu.
Zvyšuji vlhkost vzduchu.
Jsem zdrojem obnovy tvých sil.
Vylučuji antibakteriální látky.
Jsem přibýtkem lesních živočichů.
Jsem symbolem míru, života a naděje.
Poskytuji ochranu před ozonovou dírou.
Chráním půdu před vodní a vzdušnou erozí.
Pohlcuji prach, hluk, redukuji radioaktivitu.
Teď jen about dobré boty a můžeme se vydat alespoň do toho našeho nejbližšího lesa. A můžeme přemýšlet o tom, co pro nás les znamená a co nám nabízí. Třeba toho bude ještě víc.

VYBRALI JSME SI

VYBERTE SI TAKÉ

**STŘEDNÍ
ZEMĚDĚLSKOU
ŠKOLU**

PŘEHLED VŠECH ŠKOL A OBORŮ NAJDETE NA

ZEMEDELKASKOLA.CZ

